

เทศน์อบรมฆราวาส ณ วัดป่าบ้านตาด
เมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๕๐

สิ้นกิเลสแล้วสิ้นทุกข์

วัดเรานี้แน่นตลอดนะพระ ในวัดนี้แน่นตลอด ผู้ที่จะขอยากมาพักภาวนาก็ลำบากเหมือนกัน เพราะทางนี้มันแน่น มันรับลำบากนะ วัดนี้เป็นวัดภาวนามาตั้งแต่เริ่มมาสร้างวัดที่นี่ สม่่าเสมอเรื่อยมา อะไรจะหลุดจะขาดจะลุดไปบ้างก็ตาม ส่วนการทำ ความเพียรภาวนานี้ลุดไม่ได้ พุดจริง ๆ เพราะเราไม่เห็นคุณค่าอะไรมากกว่าจิตตภาวนาในหัวใจของผู้ปฏิบัติทั้งหลาย จากนั้นก็กระจายเลย หัวใจสำคัญทุกคน แต่ไม่มีสิ่งที่มีค่าเข้าไปประดับ มันก็มีแต่บุตรแต่คูถ เลวร้ายก็คือหัวใจ หัวใจเลวร้ายเพราะไม่ได้รับการอบรม นอกจากนั้นทางตำทราวมก็เสียมสอนไปให้ต่ำลง ๆ หาความสงบเย็นใจไม่ได้

ใจนี้พร้อมเสมอ เหมือนผ้าขาววางั้นเออะ คอยซึมซาบทุกอย่าง ผ้าขาว แล้วสกปรกง่ายด้วย ติดง่าย ติดอารมณ์ต่าง ๆ ง่ายด้วย อารมณ์ทางธรรมติดยากอยู่ในเวลาฝึกหัดเบื้องต้น มักจะติดกับอารมณ์ตำทราวม สกปรกรกรุงรัง ที่นี้ผลของมันก็ทำให้ให้เกิดความเดือดร้อนวุ่นวาย นั้นละผลของความสกปรก ผลของความสะอาดคือได้รับการอบรมมาจากธรรมก็สะอาดสะอาดอันสงบเย็น

ใจจึงเป็นธรรมชาติที่สำคัญอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับการอบรม อบรมก็ต้องเอาธรรม อย่างอื่นไม่เป็นของคู่ควรกับกับใจซึ่งเป็นของเลิศเลอสุดยอดก็ได้ พระพุทธเจ้าถึงนิพพานคือหัวใจสุดยอดจากการอบรมเต็มที่แล้ว ถ้าตำทราวมก็ตำสุดยอดอีก เมื่อได้ถูกเสียมสอนไปในทางไม่ดี จึงควรฝึกฝนอบรมตนเสมอ อย่าให้เป็นไปตามใจชอบ ความชอบใจชอบแต่อย่างต่ำนะ อย่างสูงไม่ค่อยชอบ จิตใจมันก็ต่ำไปเรื่อย ๆ ถ้าได้ฝึกอบรมในทางที่ถูกที่ดีก็ค่อยดีขึ้น ๆ เรื่อย ๆ

อำนาจของกิเลสนี้แหม รุนแรงมากนะ แต่ไม่มีอะไรชำระซักฟอกหรือทรมาน กิเลสให้หมดสิ้นไปจากใจได้ นอกจากธรรมอย่างเดียว มีธรรมเท่านั้น อย่างอื่นไม่ได้เลย ต้องธรรมเป็นของสำคัญ ฝึกอบรม เวลามันพยศ มันพยศจริง ๆ นะจิต ก็สิ่งเลวร้าย อยู่ภายในจิตพาให้จิตพยศนะ ตามธรรมดาของจิตก็ไม่พยศ แต่สิ่งที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับดี และชั่วแหละทำให้จิตเปลี่ยนแปลง ถ้าสิ่งไม่ดีอารมณ์ไม่ดีเข้าไปเกี่ยวข้องกับจิตใจแล้ว ก็ทำให้หัววุ่นวุ่นมัวหาความสุขไม่ได้ จะนั่งอยู่บนกองสมบัติเท่าภูเขาตัวเองก็ไปร้อนอยู่บนกองสมบัตินั้นแหละ ถ้าใจมีสิ่งเลวร้ายทั้งหลายเผาอยู่ตลอด

ถ้ามีความดีซึ่งได้รับการอบรมมาก็เย็น อยู่ที่ไหนก็เย็น ๆ เย็นอยู่ที่ไหนนะ ไม่ได้เย็นอยู่ที่สถานที่ดินฟ้าอากาศที่ไหน เย็นอยู่ที่ใจที่ได้รับการอบรมหรือเสียมสอนในทาง

ดีแล้วค่อยดี ทางไม่ดีได้รับการเสื่อมสอนจิตต่ำลง ผลแห่งความต่ำของจิตก็เดือดร้อน วุ่นวาย ผลแห่งความได้รับการอบรมทางด้านจิตใจก็สงบร่มเย็นๆ นี่ละที่ว่าธรรม ศาสน ธรรมเป็นน้ำที่สะอาดสุดยอด ชักฟอกจิตใจ น้ำนี้ชักฟอกได้เฉพาะใจ ไปชักฟอกอย่างอื่นไม่มีความหมาย ถ้าเข้าไปชักฟอกใจแล้วมีความหมายขึ้นทันที ท่านเรียกว่าธรรม

ธรรมกับใจเป็นของคู่ควรกัน และกิเลสกับใจก็เช่นเดียวกันเป็นของคู่ควรกัน แล้วแต่ผู้รับผิดชอบในหัวใจตัวเองจะคัดเลือกยังไงเข้ามาเกี่ยวข้องกับใจ ถ้าไม่คัดเลือก สุกเอาเผากินก็มีแต่ความเลวร้ายภายในจิตใจ ผลของมันก็แสดงความเดือดร้อนวุ่นวาย ถ้าได้รับการอบรมแล้วจิตใจก็เยือกเย็น อยู่ที่ไหนก็เย็นๆ ดังที่เคยพูดให้ท่านทั้งหลาย ฟังมานี้ เราหาแทบเป็นแทบตาย ความทุกข์ยากลำบากที่สุดคือการชำระกิเลส ใน ขณะเดียวกันก็เสาะแสวงหาธรรมด้วยความพากเพียรวิธีการต่างๆ

เวลาทุกข์ ทุกข์มากจริงๆ นะ มากที่สุด เพราะอำนาจของกิเลสมันหนาแน่น ให้หาความสุขไม่ได้ๆ วันหนึ่งๆ เวลาชักฟอกฝึกกรรมหนักเข้าๆ ก็ดีขึ้นๆ จนถึงขั้นได้พูดให้บรรดาพี่น้องทั้งหลายฟัง จิตชนิดนี้ก็ไม่เคยคิด ก็เกิดขึ้นจากการฝึกฝนอบรม ที่ว่านั่งอยู่นี้มันสว่างไสว ยืนอยู่สว่างไสวครอบโลกธาตุ ทางภายในนี้จำครอบโลกธาตุ จนกระทั่งได้อัจฉริยะตัวเองนี่ก็เคยพูดให้ฟัง เวลาเลวร้ายก็เลวร้ายที่สุด เป็นแต่ว่าไม่ได้พูดให้ฟัง เพราะต่างคนต่างมีเต็มหัวใจ ก็ไม่ทราบจะเอามาอวดกันอะไรของเลวร้าย แต่ของดีนี้มีน้อยมาก จึงได้เอามาพูดเพื่อเป็นคติเครื่องเตือนใจให้ฝึกฝนอบรมตนเพื่อความเป็นคนดี จิตมีสง่าราศีภายในตัวเอง

เวลาเราฝึกฝนอบรมถึงขั้นสว่างไสวแล้ว มันสว่างไสวจริงๆ จิต จนกระทั่งได้อัจฉริยะตัวเอง โอโฮ จิตเรานี้ทำไมถึงได้สว่างไสว อัจฉริยะเอานักหนา แล้วอัจฉริยะตัวเองทั้งๆ ที่กิเลสยังมีอยู่นะ มันก็ได้รับความอัจฉริยะขึ้นมาจากผลแห่งการอบรม มันสว่างไสว เหมือนว่าจิตนี้มันว่างครอบโลกธาตุไปหมดเลย จิตดวงนี้ละ ทั้งๆ ที่กิเลสยังมีอยู่นะ มันก็ยังได้รับความอัจฉริยะจากตัวเอง เพราะการอบรม ต้นเหตุคือการอบรม

ไปยืนอัจฉริยะรำพึงเจ้าของอยู่บนภูเขาวัดดอยธรรมเจดีย์นี้แหละ ที่มันเด่น วัดดอยธรรมเจดีย์นี้เด่นหลายพัก วัดดอยธรรมเจดีย์จึงเป็นวัดที่ไม่ลืมนะ เด่นที่อัจฉริยะตัวเองทั้งๆ ที่กิเลสยังมีอยู่ก็อยู่วัดดอยธรรมเจดีย์ เด่นเวลาสุดท้ายก็วัดดอยธรรมเจดีย์ อยู่วัดนี้ละ วัดดอยธรรมเจดีย์ เวลามันอัจฉริยะๆ จริงๆ มันสว่างไสวครอบไปหมดจิตดวงนี้ ทั้งๆ ที่กิเลสก็ยังมีอยู่ จนได้รำพึงกับตัวเอง อุทานขึ้นภายในใจว่า โถ ทำไมจิตเรามันถึงได้สว่างไสวเอานักหนา อัจฉริยะเหลือประมาณ

ที่นี้ธรรมท่านกลัวจะหลงละซี ท่านเตือนขึ้นมาเลย เป็นคำๆ ขึ้นมาในใจเหมือนคนพูดให้ฟัง พูดอยู่ในใจขึ้นเป็นคำๆ ถ้ามีจุดมีต่อมแห่งผู้รู้อยู่ที่ไหน นั่นแลคือตัวภพ

คือตัวภัย ยังไม่ใช่สุขที่แท้จริง ทั้งๆ ที่เราก็มชเมยตัวเองว่าเป็นความสุขความอัศจรรย์ เพราะจิตนี้มันสว่างครอบงำแวดล้อมธรรมเจตีย์ แล้วธรรมท่านก็เดือนขึ้นมา ถ้ามีจุดมีต่อมแห่งผู้รู้อยู่ที่ไหนนั่นแลคือตัวภพ ก็คือจุดแห่งความส่องใสแห่งความสว่างใสวั้นั้น ละ เวลาเราจะรู้ก็ไปรู้ที่ภูเขาลูกนี้อีก ต่อมนั้นนั้นขาดสะบั้นลงไปน้ำมันพ้งจำคราวน้ำมันไม่เป็นอย่างนั้นซิ มีจุดมีต่อมแห่งผู้รู้ ผู้รู้ที่ทรงไว้ซึ่งความเศร้าหมองความส่องใสความอัศจรรย์ หรือความทุกข์ร้อนต่างๆ อยู่ที่ใจ

เวลาฝึกฝนอบรมแล้วถึงขั้นที่อัศจรรย์ตัวเองก็อัศจรรย์เหมือนกันนะ อัศจรรย์ที่มันสว่างใสเอาเสียจนเหมือนว่าครอบโลกธาตุ นุ่นนะมันว่างไปหมดเลย นั้นยังไม่หมดนะนั้นก็เลสยังไม่หมด มันก็ยังสามารถความอัศจรรย์ตามกำลังแห่งการประพฤติปฏิบัติของเรา ที่นี้เวลามันอัศจรรย์เต็มที่มีมันก็เป็นทีนั้นละ ภูเขาลูกนั้นละ จำขึ้นมาคราวนี้แล้วหมดเลย ไม่มีที่ไหนๆ ที่ว่าจุดมีต่อมผู้รู้ที่ไหนไม่มี จำที่เดียวครอบโลกธาตุเลย ที่นี้หมดละหมดจุดหมดต่อม ไม่มี จำเอาเลยที่เดียว จิตดวงนี้เป็นธรรมทั้งดวง เรียกว่าเป็นธรรมธาตุแล้ว นั้นจิตเวลาได้เต็มทีแล้วถึงขั้นเป็นธรรมธาตุ หรือนิพพานทั้งเป็น เป็นธรรมธาตุก็เรียกอยู่ภายในใจ

ใจดวงนี้เป็นธรรมธาตุได้ เวลาฝึกเต็มที่สุดขีดแห่งการฝึก หมดทางที่จะชวนขวยอะไรอีกแล้ว นั้นละเป็นธรรมธาตุ จำเลยเชียว นี่ละการฝึกจิตใจ ถ้าไม่ฝึกปล่อยให้ไปไปตามบุญตามกรรมมันก็เป็นอย่างนี้แหละ ที่ไหนเมืองไหนประเทศไหน โลกใดที่หาความสุขในใจมันไม่มีนะ นอกจากผู้บำเพ็ญธรรม ถ้าผู้บำเพ็ญธรรมมี สุขก็สุขกับสิ่งเหล่านั้นเหล่านี้ คอยแต่จะหลุดจะพลัดตกพราวจากเจ้าของไป ได้นั้นมาอันนี้เสียไป ได้นั้นมาอันนั้นหายไปอยู่อย่างนี้ตลอด ตกขึ้นมาค้ำแล้วตกไปๆ หาความสุขที่แน่นอนไม่ได้

ความสุขที่แน่นอนก็คือใจ เวลากิเลสตัวเป็นภฏอนิจจขาดสะบั้นลงไปหมดแล้ว มันก็จำเลยที่นี้ ที่นี้จำละหมดไม่มีอะไร หายสงสัยนะ จิตเวลาฝึกได้ให้เต็มทีฝึกอย่างนั้น ละ ฝึกได้เต็มทีไม่มีคำว่าทุกข์ภายในหัวใจ หมดโดยสิ้นเชิง สุขในหัวใจของท่านผู้สิ้นกิเลสคือตัวมัวหมองมืดตื้อ หรือตัวเป็นภัยสิ้นสุดลงไปจากใจแล้ว จิตนี้จำตลอดเวลา เรียกว่านิพพานเที่ยง หรือธรรมธาตุอยู่นั้นละ นั้นละถึงที่ สุดขีดแล้ว จะเพิ่มอะไรอีกก็ไม่ได้ จะเอาอะไรออกก็ไม่ได้ เพิ่มก็ไม่ได้ เรียกว่าพอดีแบบอัศจรรย์ของจิตที่ได้ฝึกฝนอบรมเต็มทีแล้วเป็นอย่างนั้น ขอให้พากันฝึกบ้างนะ

จะเจอเจอที่ใจ หาความสุขจะไปเจอที่ไหนไม่มี หาความทุกข์ก็เหมือนกัน ทุกข์ไม่หาแต่มันก็มีอยู่ เพราะเราชอบเสาะแสวงหาสิ่งที่ให้เป็นพิษเป็นภัยให้เกิดความทุกข์ มันก็เกิดความทุกข์ไปเรื่อยๆ ถ้าเราเสาะแสวงหาความดีงามมันก็มีความดีเข้ามา

ระดับใจของเราให้สว่างมากขึ้นบ้าง และสว่างมากขึ้นโดยลำดับ จนกระทั่งหาที่ต้องติไม่ได้ นี่ละการฝึกจิตเป็นของสำคัญ การเข้ามาอยู่ในวัดในวา อย่าไปเสาะแสวงหาโทษผู้อื่น ให้ดูโทษเจ้าของ ใครมีนักโทษทุกคน ในวัดนี้เป็นเรือนจำของนักโทษ กิเลสบีบบีบใส่ไฟอยู่นี้ด้วยกันทั้งนั้น นี่ละเรือนจำของผู้ปฏิบัติธรรมอยู่ในหัวใจ มันหากบีบหากบีบของมัน พออันนี้ขาดสะบั้นลงไปแล้วจำเลย ไม่มีคำว่าทุกข์ในหัวใจ ตั้งแต่กิเลสตัวสร้างทุกข์ได้ขาดสะบั้นลงไปเท่านั้นไม่มี หมด คำว่าทุกข์นี้ไม่มี

กิเลสเท่านั้นพาสร้างทุกข์ ถ้ากิเลสขาดลงไปแล้วทุกข์ก็ไม่มี หมดโดยสิ้นเชิง พระอรหันต์ท่านจึงไม่มีทุกข์ทางใจ หมดโดยสิ้นเชิง ถ้าว่าเป็นสุขก็เป็นบรมสุขเสีย ไม่ใช่สุขธรรมดาเรา สุขของผู้สิ้นกิเลสผิดกับสุขทั้งหลายที่มีอยู่ทั่วโลกดินแดน ความสุขของผู้สิ้นกิเลสนี้ผิดมาก ความสุขอันนี้จะมีเฉพาะผู้สิ้นกิเลสเท่านั้น ผู้ไม่สิ้นไม่มีความสุข พระพุทธเจ้าและพระอรหันต์ท่านทรงความสุขอันนี้ตลอด เรียกว่านิพพานเที่ยง เที่ยงอยู่ที่ใจ ไม่มีวันใดที่จะก่อทุกข์ขึ้นมาภายในใจให้มีลักษณะ แม้หงุดหงิดก็ไม่มี หมด ไม่มีเลย จำอยู่จนตลอด นั่นละจิตที่ไม่มีอะไรเข้าไปทำลายเข้ามาเกิดขวาง แล้วจำอยู่ตลอดเวลา ท่านว่านิพพานเที่ยงก็คือธรรมชาตินั้นละ

ฝึกให้ตีฝึกจิต ใต้ที่จิตซึ่งเราฝึกดีแล้วนั้นละ ไม่ได้จากที่ไหน ใต้ที่จิต ที่พูดให้ฟังนี้ไม่ได้พูดธรรมดาณะ ถอดออกมาจากหัวใจมาพูด พูดด้วยความเสร็จสิ้นทุกอย่างแล้ว จึงนำมาพูดให้พี่น้องทั้งหลายฟัง ไม่ได้มาพูดทั้ง ๆ ของเราก็ร้อน ทั้งเราก็ก็นอนเป็นไฟสอนผู้อื่นเพื่อให้เป็นความสงบเย็นนี้มันยากอยู่นะ ให้เจ้าของสิ้นสุดตั้งพระพุทธเจ้าและพระอรหันต์สอนโลกท่านไม่มีอะไร ท่านสอนด้วยความสิ้นสุดของทุกข์ทั้งหลาย จากกิเลสที่สิ้นซากลงไปแล้ว หมดโดยสิ้นเชิง นั่นละสิ้นกิเลสแล้วก็สิ้นทุกข์ ถ้ายังมีกิเลสเล็กน้อยทุกข์ก็ยังมี กิเลสตัวสร้างทุกข์ยังมีอยู่มากน้อยความทุกข์จะมี พออันนี้สิ้นลงไปโดยสิ้นเชิงไม่มีอะไรเหลือแล้วทุกข์ไม่มี

ให้พากันฝึกฝนอบรมจิตใจให้ดี ให้นั่งดูใจตัวเองแหละ มันมีแต่อยากคิดอยากปรุงทั้งวันทั้งคืน มันอยู่ไม่ได้จะจิตดวงนี้ชอบคิดชอบปรุงที่สุดคือใจ เวลาเข้าถึงขั้นสงบจิตเป็นสมาธินี้ความคิดมันรำคาญ แน่ะ มันเป็นขั้น ๆ นะ เวลาจิตกำลังฟังชานรำคาญไม่ได้รับการอบรมไม่ได้คิดอยู่ไม่ได้ อยากคิดอยากปรุงอยากรู้อยากเห็นทุกอย่าง เวลามันเข้าสู่ความสงบแล้วความคิดปรุงเป็นเรื่องรำคาญใจ นั่นละเรียกว่าสมาธิเต็มภูมิ ความคิดความปรุงเป็นเรื่องรำคาญใจ แน่วทั้งวันได้ นั่น นี้เรียกว่าจิตเต็มภูมิของความสงบ

จากนั้นก็ปัญญากระจ่างแจ้ง คิดค้นขึ้นมาแก้ไขสิ่งที่มันเป็นตะกอนนอนกัน สมาธินี้เป็นตะกอนนอนกัน พวกขี้ฝุ่นขี้ผงของไม่ตีมันอยู่กัน มันนอนกัน พอเอานั้น

ออกหมดแล้วที่นี้หมดไม่มีอะไรเหลือ ที่นี้แสนสบายละ ทำอย่างนั้นให้มันเห็นในใจของ
 เจ้าของผู้ฝึกฝนอบรมชิต มีตั้งแต่เรื่องยุ่งตลอดเวลาภายในใจหาความสุขไม่ได้นะ เรา
 อย่างหาความสุขในดินฟ้าอากาศ ทั่วประเทศเขตแดนไม่มี มีอยู่ที่ใจ เพราะความทุกข์มัน
 มีอยู่ที่ใจ ให้พากันอบรมใจ เมื่อใจหมดเหตุปัจจัยที่จะวุ่นวายแล้วมันก็ดับของมันหมด
 เลย เรียบไม่มีเหลือ ไปที่ไหนเป็นสุขตลอดเวลา พากันจำเอานะ วันนี้พูดเพียงเท่านี้ละ
 พอ

(หลวงพ่อกะขอกโอกาสคะ ที่บอกว่าจิตสว่างนี่นะคะ คนหนึ่งแต่ละคนนี่ต้องสาม
 หนหรือเปล่าคะ) โอ๊ย นับครั้งไม่ได้เรา อย่างมาว่าเลยสามครั้ง จิตสว่างนับครั้งไม่ได้ จิต
 มัวหมองก็นับครั้งไม่ได้ มันพืดกันอยู่นั่นละ เข้าใจไหม ถ้าเวลาไหนกิเลสแข็งขึ้นจิตก็มัว
 หมอง เวลาจิตมีทางด้านธรรมะแข็งขึ้น ทางจิตใจก็สว่างไสวขึ้น ความมัวหมองก็เบาไป
 เป็นอย่างนั้น จนกระทั่งความมัวหมองเหล่านั้นหมด คือกิเลสทำให้มัวหมอง หมดไป
 โดยสิ้นเชิง ที่นี้จำเลยตลอด นั่นละท่านว่านิพพานเที่ยง คือจิตหมดมลทิน ไม่ว่ามลทิน
 ชนิดใดขึ้นชื่อว่าสมมุติไม่มีติดค้างอยู่ในจิตเลย นั่นละสว่างแท้ เข้าใจหรือ

ไปนี้ก็ไปส่งของโรงพยาบาลต่างๆ วันนี้ไปโรงนั้น วันนั้นไปโรงนั้น โรงพยาบาล
 ต่างๆ ไปส่งทุกโรง เมื่อวานนี้ไปคำตากล้า คือวางระยะๆๆ กันไป รอแล้วไปอย่างนั้น
 ไปแล้วก็ให้โรงละสองหมื่นๆ โรงพยาบาลให้โรงละสองหมื่นๆ ทุกโรง ของก็เอาไปเต็ม
 รถไปเทลง ให้โรงพยาบาลแต่ละแห่งๆ แล้วก็มอบปัจจัยให้สองหมื่นๆ อย่างนั้นทุก
 แห่ง เราไปทุกวัน สงสารทำยังงัย มันมีแต่ความสงสารในใจดวงนี้ เพราะฉะนั้นอะไรจะ
 มีอยู่ในมือไม่ได้ อำนาจความเมตตาสงสารปิดออกหมดเลย มีไม่ได้นะ

ความตระหนี่ถี่เหนียวเรียกว่าขาดสะบั้นไปเลยไม่ปรากฏ พูดให้ชัดเจนเสีย ไม่มี
 เลยในจิต มีแต่ความเมตตา ปิดกวาดออกหมดเลย ความตระหนี่ถี่เหนียวนี้ไม่มี นี่ละ
 ถึงเวลามันหมด หมดอย่างนี้ละ ความตระหนี่ไม่มีเลย เหลือแต่ความเมตตา เมตตานี้มี
 เท่าไรกวาดออกหมดเลย กวาดออกๆ หมด ถ้าความตระหนี่นี้มันกวาดเข้านะ กวาดเข้า
 ความเมตตานี้กวาดออก มีเท่าไรกระจายออกหมดเลย ถ้าเป็นความตระหนี่ถี่เหนียว
 เห็นแก่ได้แก่เอา อะไรมีแต่จะเอาๆ ตายแล้วก็ไม่มีอะไรละกองกันอยู่ ความกว้างขวางนี้
 เบิกกว้างไปหมดเลย เป็นอย่างนั้น มีเท่านั้นนะ ที่นี้ให้พร

รับชมและรับฟังพระธรรมเทศนาของหลวงตา ได้ที่

www.luangta.com หรือ www.luangta.or.th

และสถานีวิทยุเสียงธรรมเพื่อประชาชน FM 103.25 MHz

และเครือข่ายทั่วประเทศ